

יהדות תוססת דרך מתכון של גלידה

בטקס הבאת הביכורים בבית המקדש מצהיר החקלאי שהוא שִׂמַח בתבואה וגם שימח אחרים. כדי לשמח אחרים עלינו להיכנס לנעלים שלהם ולחשוב מה ישמח אותם, ולא מה משמח אותנו. לקראת תפילת 'זכור' חשוב להפנים שעלינו לגרום לנשמות ההורים נחת רוח וגאווה דרך מעשים שהם היו גאים ושמחים שנעשה עבורם.

מתכון בטוח

בשנות השבעים היה נהוג בארגון צא"ח בניו יורק לארח צעירים רבים בשכונת קראון הייטס. המטרה היתה להעניק לאותם צעירים את האפשרות לחוות שבת חסידית במחיצתו של הרבי.

באחת השבתות הללו התארחו שתי בנות מדרום קרוליינה בקראון הייטס בביתו של מרדכי גוטניק ומשפחתו שהתגוררו בשכונה בשעתו.

בסעודות שבת השיחות התמקדו כמובן בנושאי יהדות. הבנות התעניינו בכל מה שליהדות יש להציע ולמדו הרבה דברים חדשים, כמו הדלקת נרות שבת, קידוש, נטילת ידיים ועוד כהנה וכהנה. הכל היה חדש בעיניהן, והשיחה גלשה גם לנושא הכשרות, הם דיברו על חלבי ובשרי ושאסור לערב בין שניהם, ושצריכים סט כלים נפרד וכו'.

בסוף הארוחה, הגישו לשולחן גלידה עסיסית והבנות נאלמו דום. הן לא הבינו מה מתרחש לנגד עיניהן; רק עכשיו דיברו על הפרדה בין בשר וחלב, והנה כאן מגישים להם מיד אחרי מנת העוף שהן אכלו? גלידה שהיא בוודאי חלבית (רק גלידה כזאת הן הכירו?). הן סברו לתומן שאולי יש כאן בוחן כלשהו שנועד לבדוק כיצד הן יבחרו לנהוג. בקיצור, הן חששו לומר מילה כלשהי כדי שלא לבייש את עצמן או את המארחים שלהן.

בעלת הבית שמה לב למבוכה של הבנות, ומיד הבהירה להן שזאת גלידה פרווה שאין בה שום מרכיב חלבי. כך נמשכה לה הסעודה. למחרת השתתפו הבנות בהתוועדות של הרבי, ואחרי השבת הן חזרו לביתן.

כמה שבועות לאחר מכן, הגיע מכתב תודה מאת אחת הבנות שבו היא מציינת את הנאתה מהחווייה החסידית במסגרת השבת אצל משפחת גוטניק. היא כתבה על התרשמותה מהרבי ומההתוועדות, וכן מודה למשפחת גוטניק על האירוח הנפלא.

בשולי המכתב, אחרי החתימה, היא הוסיפה: "סיפרתי לאמא שלי על גלידת הפרווה שהגשתם לשולחן בסיום הארוחה. היא הסתקרנה מאד, והיא מעוניינת לדעת את המתכון של הגלידה הזאת".

הרב גוטניק קיבל את המכתב והחליט להכניס אותו אל הרבי. הוא חשב לעצמו: הרי הרבי מקבל כל העת מכתבים מלאים וגדושים בצרות של יהודים שמבקשים ישועה וברכה. הנה מכתב שיכול להביא גם נחת רוח לרבי?

הוא הכניס את המכתב אל הרבי ואכן קיבל תשובה; הרבי השיב שהמכתב אכן גרם לו נחת רוח והוסיף "להמשיך קישורה ליהדות באופן המתאים לה". כלומר, צריך להמשיך את הקשר עם הנערה הזאת ולקרב אותה ליהדות לפי דרכה, והרבי סימן חץ לכיוון שולי המכתב שבו היא ביקשה את המתכון לגלידת הפרווה.

המשמעות הייתה שצריך לקרב אותה באמצעות מוטיב כלשהו שמדבר אליה ושהיא מתחברת אליו. כלומר, לא לשלוח לה ספר על הלכות לשון הרע או דברי תורה וכיו"ב כדי לקרבה ליהדות, אלא לשלוח לה את המתכון שהיא ביקשה וכך לשמור איתה על קשר. (מתוך מגזין "תורת חיים").

שמחה שמותאמת לשני

כולם מכירים את המושג 'מעשר', והוא שמפרישים עשרה אחוזים לצדקה. המצוה הזאת נובעת מהפסוק שקראנו היום בתורה "עשר תעשר את תבואת זרעך" [1] התורה מדברת אל החקלאי בישראל שעליו להפריש עשרה אחוזים מהתבואה ולהעניקם ללוי, ומהתבואה שנשארה עליו לתת עוד עשרה אחוזים לעני. בשנים מסוימות היה עליו להעלות את המעשר לירושלים ושם לאכול אותו ולשמוח בכל הטוב שה' נתן לו.

בפרשת כי תבוא התורה מתארת מה היה על החקלאי לעשות כאשר הוא בא עם

המעשר לירושלים. זה לא מספיק שהוא עלה לירושלים ועשה 'חפלה' עם המשפחה והחברים. קודם לכן הוא היה עולה להר הבית, נכנס לבית המקדש ומקריא הודעה שהיא תפילה מיוחדת לפני הקב"ה שנקראת "וידוי מעשר", וכך הוא היה אומר: "בערתי הקודש מן הבית וגם נתתיו ללוי ולגר ליתום ולאלמנה", והוא ממשיך לומר עוד כמה פסוקים, עד שמסיים במילים "עשיתי ככל אשר צויתני".

ואז אותו יהודי עומד ומבקש כשכר על כך ברכה מאת הקב"ה: "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה" וגו' (דברים כו, יב-טו).

יהודי עומד בבית המקדש לפני הקב"ה ומכריז "עשיתי ככל אשר צויתני", עשיתי וביצעתי הכל כפי שאמרת לי. כלפי מה הדברים אמורים? הרי מדובר בהכרזה מחייבת מאד! אומר רש"י רעיון מופלא: "שמחתי ושימחתי בו" ☞ זה הכוונה "ככל אשר צויתני". הקב"ה מצווה אותנו "שמחתי ושימחתי", שיהודי ישמח עם התבואה, ישמח עם הברכות הגדולות שה' מברך אותו בהן.

למעשה, זו עבודה גדולה; הלא רוב בני האדם דואגים מה יילד יום. השנה בסוכות ישבו אצלינו בסוכה אורחים והיה מזג אויר טוב, אז הם התחילו לדאוג מה יהיה בשנה הבאה כאשר סוכות יחול מאוחר יותר. אם אין סיבה לדאוג השנה, אז 'זריזים מקדימים' ודואגים עבור השנה הבאה ☞

שמחה מגיעה ממקום של ענווה. מי שעסוק בעצמו ☞ תמיד דואג. שום דבר לא מספיק לו והוא חושב שכל העולם חייב לו. דווקא אדם שיש לו ביטול וענווה ☞ לא חושב שמגיע לו משהו. לכן כאשר הוא מקבל משהו ☞ הוא שמח בזה מאד.

אבל הדבר הכי חשוב הוא ה"שימחתי" ☞ לשמח יהודים אחרים. לא מספיק שאתה שמח בעצמך, אלא אתה חייב לדאוג לשמח את אנשי סביבתך. כיצד ניתן לשמח את השני? כדי לשמח אותו לא מספיק שאתה חולק איתו את השמחה הפרטית שלך.

ייתכן שמה שגורם לך שמחה, לא בהכרח משמח את זולתך. למשל, בסוכות יש מצוה לשמות, ובהלכה נקבע שגברים מקיימים מצות שמחה על ידי אכילת בשר ושתית יין, ואילו נשים על ידי קניית מתנות, וילדים מקיימים את מצות השמחה עם מגדנות ואגוזים (שוע"ר הל' יו"ט תקכט, ז).

יבוא אדם ויאמר שברצונו לשמח את אשתו באותה צורה שבה הוא משמח את

עצמו. "אני שותה לחיים, היא גם מוזמנת לשתות יחד איתי". זה לא נקרא "שימחתי". חובה על האדם לשכוח קצת על עצמו להיכנס לנעליו של הזולת. לא לחשוב מה משמח אותי, אלא מה משמח אותנו, ויגרום לו לשמוח.

זאת כל התורה על רגל אחת, "ככל אשר צויתני" [?] "שמחתי ושימחתי". זה מה שהקב"ה רוצה מאיתנו, שנשמח בעצמנו, וכאשר אנחנו נהיה בשמחה, יהיה לנו הכוח לשמח אחרים.

שמחה לנשמה

אנחנו עומדים כעת לפני "יזכור". לשמח אחרים [?] אין הכוונה רק לאנשים שחיים איתנו כאן ועכשיו, אלא אפשר לשמח גם את הנשמות של יקירנו האהובים שאנו אומרים את ה"יזכור" עבורם.

כיצד משמחים נשמה? כל אחד צריך לחשוב מה היה גורם שמחה לאבא שלו או לאמא שלו. מה היה גורם להם להיות גאים ושמחים בו, מה היה מביא להם נחת. לחשוב על כך ולהחליט שהוא מקבל על עצמו לעשות דבר אחד שבוודאי יגרום להם לחייך שם למעלה.

וכשמחייכים למעלה [?] מחייכים גם למטה.